

Nekaj važnega v zadevi slovenskih prošenj.

(Iz Šmarijskega okraja.)

V zadnjejši številki „Gospodarja“ brali smo, da so naši nasprotniki z nova nalovili čez 40 prošenj. Sicer jim to tako ne bo nič pomagalo, a vendar tudi Slovenci pri takem živahnem delovanju nemškutarjev ne smemo rok križem držati.

Slovenci vemo, da se sedaj bje odločilni boj med narodno in nemškutarsko stranko. Ako si to leto priborimo slovenskih paralelk na gimnazijah v Mariboru, v Celji in v Ptui, dalje slovenski učni jezik na učiteljski v Mariboru in popolno enakopravnost slovenščine v sodnijah, storili smo s tem jako velik korak do popolne zmage. Ako smo to dosegli, potem sežemo na ljudske šole, in si moramo med drugim priboriti tudi slovenskih ljudskih šol po naših mestih, kjer se slovenska deca brezobzirno ponemčuje.

In kdo bi ne upal na našo zmago! Na našej strani je pravica, in mi tudi nečemo nikomur krivice delati; Slovenci odposlali smo zelo številnih prošenj za popolno enakopravnost slovenščine; državni zbor nam je tudi prijazen. Nemški liberalci vse to dobro vedo in upajo našo zmago le še s tem zabraniti, da lovijo in državnemu zboru odpošiljajo nam nasprotne prošnje.

Nalovili so jih res uže precej veliko število. A kako in kake vrednosti? Naši poslanci bodo morali o svojem času nemškutarsko zvičajnost natanko razkriti in dokazati in tako liberalce popolnem pobiti. K temu pa treba dokazov.

1. Slovenci nismo nikomur tiskanih prošenj vsiljevali, kakor nemški liberalci, ki so vsakej srenji svojo prošnjo po pošti v podpis poslali.

2. Sploh nikdo ne more trditi in dokazati, da je le ena slovenska prošnja na zvičajen način pridobljena. Nemški liberalci pa so malo ne vse prošnje zgoljufali. To pričajo številni protesti in preklici v „Gospodarji“ in nekateri tudi v „Südost. Post“. Močno je želeti, da odbor Slov. društva vse te preklice itd. zbere in jih dr. Vošnjaku v porabo pošlje.

3. Nasprotne prošnje so večkrat samo od župana kake srenje podpisane, da toraj odbor niki zanje niti vedeli niso, n. pr. v občini celjske okolice itd. Večkrat so ti župani in sploh podpisani še trdi Nemci, ki nikakor nimajo pravice v imenu Slovencev govoriti. Tudi srenje so nekatere čisto nemške, n. pr. Strass. Slov. društvo naj bi tudi vse to poizvedelo, da bodo naši poslanci imeli vse potrebne dokaze na razpolago.

4. Nemškutarske prošnje so pa uže zaradi tega neveljavne, ker naših sodnij in šol nihče

ne bode „sloveniziral“, in torej Nemci in sploh vsi s slovenskim uradovanjem nezadovoljni ne bodejo imeli nobenih neprilik trpeti.

To so glavne točke, po katerih se naj Slov. društvo in naši poslanci blagovoljno ravnajo.

Vendar to še ni vse. Vsi rodoljubi so prošeni, da poizvejo in Slov. društvu natanko obznanijo, kako so nemškutarji najnovejše prošnje nalovili, in da po mogočosti skrbijo, da zapekljani Slovenci svoje podpise javno prekličejo.

Gledati nam je pa tudi treba, da dobimo še več slovenskih prošenj. V ta namen naj bi Slov. društvo nemudoma vsem poverjenikom, pa tudi drugim odličnim narodnjakom zastonj doposlalo tiskanih prošenj za nabiranje podpisov. To je posebno treba po vseh naših mestih, trgih in sploh v vseh občinah, ki so odposlale nasprotne prošnje.

Dne 26. decembra se bo obhajal v Celji 2. občni zbor Slov. društva, kjer bo tudi g. dr. Vošnjak slovenskim volilcem o svojem delovanju v državnem zboru poročal. Naj bi tudi pri tej priliki vsi navzoči podpisali posebno prošnjo do državnega zbora.

Na tak in enak način se da še veliko slovenskih prošenj nabirati. Toraj živahno na delo!

Gospodarske stvari.

Listje in šilovje, kolike je vrednosti za gozde.

II. Če se že hlevni gnoj popolnoma ne da z umetnimi gnojili ali vsaj težko nadomestiti, tako je to pri gozdni nastelji popolnoma nemogoče. Stelja ima torej iz navedenih vzrokov visoko vrednost za gozd, pa le za gozd sam, ne pa tudi za polje. Temu nasproti je pa še mnogo kmetovalcev, kateri menijo, da je gozdna stelja za polje prav posebne vrednosti. Gozdna stelja je prvič gledé njenih pepelnih delov drugič pa tudi gledé njene sposobnosti, da more tekoče živalske izločke vse sprejemati daleč za slamno steljo. Izjemka so tukaj vsakako mahovi, ki pa pri napravljanji stelje, ako pod tem napravljanjem ne razumevamo ravno grabljenja stelje, manj v poštev pridejo. Da se pa z listjem in šilovjem razun rudninske hrane rastlinam tudi še veliko drugih delkov, ki so pa za gospodarstvo skoraj brez vsake vrednosti ne pa za gozd, pograbi in gozdu na škodo odtegne, to je vsakemu umnemu kmetovalcu zadosti znano.

Kakoršna je z vrednostjo stelje, ravno taka je pa tudi z gnojno vrednostjo, ki se je iz gozdne stelje napravil. Ako gnojno vrednost cenimo po tem, kolikor ima fosforovne kisline in kalija na primer slama ali listna stelja v sebi, tako bomo našli, da ima 100 težnih delov ječmenove, ovsene, ržene in pšenične slame

poprek 2:2 delov fosforove kisline in 7:9 delov kalija v sebi, med tem, ko ima stelja, ki na primer iz hrastovega ali bukovega listja obstoji, 3 dele fosforove kisline, pa le 2:9 težnih delov kalija v sebi. Cena teh dveh sort stelje stoji toraj v prilični razmeri kakor 5:12. Pa tudi vodena vsebina steljnih tvarin se mora tukaj v poštev jemati, kar potem njeno gnojno vrednost še bolj zmanjšuje. Če se gozdu stelja jemlje, se s tem tudi narast lesa izdatno zmanjšuje. Skušnje so namreč pokazale, da gre pri bukovem gozdu, ki je 120 let star in kateremu se vsako leto listje za steljo izgrabi 40% lesne narasti v zgubo, če se mu pa vsako drugo leto, 39%, vsako tretje 24%, vsako četrto 20%. Pri igličastem lesovju je ta zguba za polovico manjša.

Žganjica je škodljiva pa ne vsakšna v enake meri. Najmanj škoduje človeškemu in živinskemu telesu drožena žganjica, ker ima najmanj škodljivih tvarin v sebi, najškodljivejša pa je tista, ki je iz krompirja žgana. Zastran škodljivosti vrstijo se žganjice tako: 1. drožena, 2. iz gruškovca, 3. iz jabelčnice in tropin 4. iz sladkorne pese, 5. iz žita, 6. iz krompirja žgana. Ta je pravi „šnops“ smrdljivec in škodljivec.

Zoper opekline pomaga zmes napravljena iz putra in jajčevega želčaka ali rumenjaka. Zmes se na rutico namaže in potem na opekline položi in obveže.

Sejmi na Kranjskem 28. dec. Dob, Mirna peč, 31. dec. Kočevje, Zagorje, na Koroškem 27. dec. Labod, na Hrvaškem, 28. dec. Koprivnica.

Dopisi.

Iz Maribora. (Volitve — župan — most — čitalnica.) Pri volitvah za mestni zastop za koroščaki šuntali zoper druge Nemce s tem, da so jih obrekovali, češ, da se hočejo s Slovenci zvezati. Vsled tega so koroščaki psovali in legali zoper nas, da je bilo grdo. Imeli so tudi slovenskih Judežev na svoji strani. Eden izmed teh je nesramno brbral: „Diese windischen Kaneillen muss man hinausbeissen“ ter je tako prav debelo pljunil v lastno skledo in ogrdil svojo gnezdo. Zmagali so pa vključ temu le v 3. in 2. razredu, v 1. pa propali. Smešno je pa bilo, kako so se zaničevanih Slovencev bali. Ti imajo pa v 1. razredu samo kakih 130 gotovih glasov, v 2. 40 in v 3. okolo 130. Ko bi se bili udležili v 3. in 2. razredu, bi marsikateri propal, ki sedaj sedi v mestnem zastopu. Kdo bo župan? To ugibajo vsi. Govorijo pa, da g. Bitterl, ali dr. Schmidler ali dr. Duchatsch. — Z mostom imamo veliko težav, ker je voziti časih skoraj ves den prepovedano. Delo napreduje prav počasno. —

V čitalnici sta še g. Rudolf, odvetniški koncipient, o „delu“ in g. profesor Majciger o divjem moži govorila, obadva prav zanimivo in poučljivo. Bodi jima pristrčna zahvala izrečena za ves trud! Občni zbor obhaja čitalnica letos, dne 31. decembra.

Iz Celja. (Lisjakom in judežem). Dolžni smo tedaj svoj materni jezik ljubiti in gojiti, ovači smo izdajalci, za ktere zemlja še prostora imeti ne bi smela. Te besede se najdejo črno na belem tiskane v „Celjskem lisjaku“. Dolgo nisem mogel očem verjeti in moja vsa pamet je kar ostrmela nad nesramnostjo, s katero ta listič po sveti lazi. Poznamo marsikatero lepo cvetlico, katera je pa le v roki izvedenega zdravnika dober pripomoček zoper smrtno bolezen, rabljena pa od mazačev tudi v malej meri smrtno nevarna. Kdo se zbira krog „lisjaka“? Morda pošteni Nemci, kateri nam iz srca vse dobro želijo, kakor mi njim? Ali Slovenci, vneti za narod in domovino svojo? Oboje ne? Okoli ognjišča, na katerem se neprenehoma neti narodni boj, morejo se zbirati le izdajalci — judeži. So ti patroni res tako abotni in mislijo, da mi ne bomo čutili zanjke, katero nam rahlo krog vratu stiskajo, da ne bomo zapazili volka v ovčji obleki, kateri pa s slonovimi nogami po nas peha in tepta? Kdo so neki ti ljudje? Večinoma so rojeni Slovenci. Nekdaj pošiljali so jih priprosti stariši v šolo da bi „postali gospodje“. To so sicer postali, za zahvalo se pa zdaj svojega naroda sramujejo, ga zaničujejo in psujejo. Naši duhovniki, dohtarji, učitelji in uradniki, sploh vsi pošteni Slovenci so v njihovih očeh hudodelniki. Preganjajo in sovražijo jih kot kakšno roparsko žival! In zakaj! Samo za to, ker ti očitno povejo: „nas so rodile slovenske matere, kojih se mi ne sramujemo; mi ljubimo jezik, kterega so nas učile, mi ljubimo narod svoj, ter ga branimo pred vašimi hudobnimi napadi, nikoli nečemo biti izdajalci“ — toraj za to, ker to storijo, kar „lisjak“ tirja! Da, manj ko kateri taji, da po njegovih žilah teče slovenska kri, gorkeje ko mu srce ogreva ljubezen za lastno ljudstvo, hujše ga ti judeži črtijo. Le pogledjte, kako nam naše zveste sinove porivajo po tujem svetu, kako jim lepo plačujejo ljubezen do naroda! Da pa nesramnost še bolj razkrijejo, so začeli sredi nas za naše otroke staviti take šole, v kterih se bodo otroci lastno svojo kri zaničevati učili. Mar to ni res? Vsmiljenja in omilovanja vredni so tisti stariši, kateri se jim vsedajo na limanice. S slovenskimi Korošci so tako ravnali. Zabijali so in njim še zabijajo nemščino v glavo — in kje sta uspeh in hvalisani blagor? Idi gledat nekdanje brate; znajo sicer za silo nemško lomiti, to je pa tudi vse, in jih revščina je še mnogo večja kakor naša. Tu judeži niso druga dosegli, kakor uničili nekdanj prebrisani narod — in to je zadosti,